

SEBASTIAN HAFFNER • **Veda**

SEBASTIAN HAFFNER 1907'de Berlin'de doğdu. Hukuk alanında doktora yaptı. 1938'de İngiltere'ye iltica etti ve *Observer*'da gazeteci olarak çalışmaya başladı. *Bir Alman'ın Hikâyesi* adlı kitabını sürgünde yaşadığı Londra'da 1939 yılında kaleme aldı (Türkçesi Hulki Demirel çevirisiyle İletişim Yayınları tarafından 2018'de yayımlandı). 1954 yılında Almanya'ya geri döndü. Önce *Die Welt*, sonra *Stern* için yazdı. Büyük ilgi gören *Anmerkungen zu Hitler*'in (*Hitler Üzerine Notlar*, çev. Hulki Demirel, İletişim, 2019) de aralarında olduğu bir dizi çok okunan tarih kitabı vardır. İletişim'den ayrıca *Churchill* biyografisi (çev. Tanıl Bora, 2026) ve *Veda* isimli romanı (çev. Hulki Demirel, 2026) yayımlandı. 1999 yılında hayata veda etti.

Abschied

© 2025 Oliver Pretzel & David Brandt

Bu kitabın yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla
Agentur Nina Sillem'den alınmıştır.

İletişim Yayınları 3748 • Dünya Edebiyatı 356

ISBN-13: 978-975-05-4039-4

© 2026 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2026, İstanbul

DİZİ YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYAN Tanıl Bora

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Neris Dede

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Berfin İnanc

BASKI Ayhan Matbaası • SERTİFİKA NO. 44870

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No. 6/41

Bağcılar 34218 İstanbul • Tel: 212.445 32 38

CİLT Güven Mücellit • SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No. 6

Bağcılar 34218 İstanbul • Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları • SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

SEBASTIAN HAFFNER

Veda

Abschied

ÇEVİREN *Hulki Demirel*

İÇİNDEKİLER

(ALMANCA) EDITÖRÜN NOTU	7
Veda.....	9
SONSÖZ / VOLKER WEIDERMANN.....	175

(ALMANCA) EDITÖRÜN NOTU

Elinizdeki kitap Sebastian Haffner'in, orijinali Almanya Federal Arşivi'nde bulunan bir el yazması taslak metninden yola çıkarak oluşturulmuştur. Haffner'in el yazısıyla kaleme aldığı 169 sayfanın tamamı numaralanmış, yazar bazı satırları çizmiş ve yine bazı düzeltmeler yapmış, sonradan araya konulan sayfalarla pek az satır eklemiştir. Kapak sayfasında sadece bir not görölüyordu: "18.10.32 - 23.11.32"

Metin yeni imla kurallarına uygun olarak basıldı, noktalama işaretleri orijinal metindeki haliyle muhafaza edildi, yazım hataları herhangi bir şekilde belirtilmeden düzeltildi.

Veda

Cumartesi meymenetsiz bir gün olmuştı. Ben Teddy'ye kızgındım, bu yetmezmiş gibi Teddy de bana kızgındı. Ayrıca zannediyorum diğer hepsi de bana kızgındı. *Fräulein*¹ Gault, Bayyeralı Horowitz ve hatta aslında hiçbir kötülük yapmadığım Franz bile. Franz akşamüstü dört ile beş arasında gelmişti yanıma, hava kararmaya başlamıştı ve ben ciddi şekilde bitkin ve kolu kanadı kırık uyukluyordum odamda. Kapı çaldı, "Girin!" dedim ve Teddy geldi, her şey iyi olacak, diye düşündüm, ama gelen Franz'dı.

"Aaah!" dedim. "Merhaba. Nasılsınız?"

"Hmm," oldu cevabı, "biraz hasta gibiyim, ama çok da kötü değil. Ya siz, siz nasılsınız, ne yapıyorsunuz?"

"Aaah, teşekkür ederim," dedim. "Biliyorsunuz yarın dönüyorum. Sigara?"

Bir sigara o aldı, bir tane de ben yaktım, sigara içmeye başladık. *Gitane rouges*, kutusu altı franka satılan filtresiz,

1 "Genç hanımefendi." Henüz evlenmemiş genç kadın anlamında bir hitap. 1968 gençlik hareketleri, cinsel özgürleşme ve feminist mücadele neticesinde bugün pek kullanılmaz, en azından "eski moda" sayılır.

sert, kısa şeyler, odanın her köşesine sinmişti kokuları ve içtiğimiz ilk nefeslerle beraber bu keskin, biberli koku her köşede tekrar canlandı.

“Uğrayıp yüzünüzü gösterirsiniz bize diye düşünmüştüm,” dedi Franz ve hafifçe öksürdü; sigara dumanı mıydı onu rahatsız eden, hastalığı mı, yoksa benim soğukluğum mu? “Ama biliyorum, zaten hep pek ilgiliydiniz bizimle, değil mi?”

“Çok üzgünüm,” dedim.

“Ama gerek yok buna, hiç gerek yok!” dedi.

Franz Frischauer hakkında iki kelime etmeliyim galiba. Franz Frischauer uzun boyluydu, sarışındı ve çok güzeldi, baş melek Mikail gibi bir görüntüsü vardı. Teddy’le çok yakın arkadaşlıklar ve onu çok kıskanırdım. Ama o kadar tatlı dilliydi ki, Güney Almanyalılara has, içi dışı bir safdilliliği herkesin onun karşısında yelkenleri suya indirmesini sağlıyordu. Heidelberg bölgesindendi Frischauer, adeta profesyonel bir kayıp oğuldu. İyi eğitimliydi, burnu havadaydı biraz, üstüne başına dikkat etmezdi ama mağrur ve tafracıydı da aynı zamanda, hayalperest ve hırslıydı, parası yoktu ve tuhaf bir hayat yaşıyordu.

“Hâlâ biraz hırpalanmış görüldüğünüzü söylemek zorundayım,” dedim.

“Hırpalandım zaten,” diye cevap verdi. “Bu sabah 38,2 ateşim vardı. Ama biliyor musunuz, kimse uğrayıp yüzünü göstermeyince çok sıkıcı oluyor sabahtan akşama bütün günü yatakta geçirmek!”

“Sevgili Herr Frischauer,” diye söze girdim, “söyledim size, gerçekten üzgünüm. Kaldı ki hem hasta olduğunuzu bilmiyordum hem de, bildiğiniz gibi benim de halletmem gereken sorunlarım var. Ayrıca 38 derece ateşle o kapı senin bu kapı benim dolaştığınız için güzel bir sopayı da hak etmişsiniz.”

“Öyle mi dersiniz?”

Bu arada hava kararmıştı, Fräulein Gault’un bileğindeki saatine baktım, Teddy’le sözleştiğimiz saate sadece beş dakika kaldığını tespit ettim.

“Şimdi yatmanız lazım,” dedim, “akşam size uğrarım.”

“Hayır,” dedi, “şimdi yatmak, bu hiç doğru olmaz. Şimdi yatarsam melankoliye kapılırım. Kahvenizi içtiniz mi? Benimle gelin biraz, Capoulade’ye!”

“Maalesef,” dedim, “maalesef bu hiçbir şekilde mümkün değil. Çünkü durum şöyle: saat beşte Teddy’yle randevum var ve yapmam gereken bir sürü de işim.”

Hemen yine alınmıştı, “Rica ederim, tabii ki,” dedi, akşam uğraması için ona bir araba dolusu dil dökmek zorunda kaldım. Vicdan azabı içinde alması için ısrar ettiğim sigaralardan sadece iki tane alıp cebine koydu.

Şimdi Teddy’le beraber bir taksideydim ve iki ya da üç uğursuz saat yaşayacaktım. İkimiz de kızgındık. Önce, tek kelime etmeden benim çok sevdiğim, upuzun ve dümdüz Rue Saint-Jacques’ı tırmadık ve bir enstitünün önünde durduk. Arabayı beklettik. Amerikan üniversite öğrencileri enstitüsüydü burası ve bahis mevzuu olan üyelik kartıydı. Enstitünün üyesi olanlar sadece okuma salonunu kullanma, kulüp faaliyetlerine katılma ve benzer başka imkânlardan faydalanma şansına sahip olmuyorlar, aynı zamanda bir tür sağlık sigortasına da dahil olup acil bir ihtiyaç halinde doktor hizmeti alabiliyorlardı. Pahalı da değildi üyelik kartı, elli frank, yani aşağı yukarı sekiz Alman markıydı ödenmesi gereken meblağ. Uzun zaman önce, neredeyse şantaj olarak tanımlanabilecek kadar yoğun rica ve tehditlerle ve bir babanın kızına göstereceği sertlikle ona bu kartı hediye etmeme izin verme sözünü almıştım Teddy’den (onun için çok kaygılıydım), ama bunu bir türlü hayata geçirememiştik. Ve bugün son gündü ve bugün kızgındık